

potcenjivanju arbanskoga naroda kao rase ide dotle da istorijsku ulogu Skender-bega pripisuje njegovu poreklu od Srpkinje Vojislave" (Tucović, 1914).

Nesporno je da se Albanci danas smatraju najvećim srpskim "neprijateljima". Ako to možemo lako objasniti aktuelnim političkim zbivanjima i neprimerenim medijskim opisom njihovog "karaktera", potrebno je ozbiljnije analizirati razloge njihovog nipodaštavanja kojem su, nekad otvoreno, nekad prikriveno, bili izloženi tokom čitavog 20. veka. Savremeni intelektualci pišu o Albancima uglavnom u okviru stereotipa o njihovoj "urođenoj" mržnji prema Srbima i želji za njihovim uništenjem, koja je proizvod njihovih dominantnih "osobina", "primitivizma" i "razbojništva". Stari autori su, međutim, insistirali na još jednom elementu. Pokušavali su, naime, da dokažu nesposobnost Albanaca za samostalan državni život, opet kao posledicu njihovih "karakternih" svojstava. Tvrdili su da albanska plemena nemaju potrebu za državom ni sposobnost da se konstituišu u naciju. Zato su rešenje videli, u skladu sa državnopolitičkim potrebama Srbije, u blagorodnim kolonizatorskim uticajima koji bi, uključanjem Albanaca i njihovih teritorija u srpsku državu, omogućili njihovo obučavanje za civilizovan život. U tom smislu, klasifikacija uvreženih stereotipa o Albancima mogla bi da se izvrši na sledeći način: "Albanci mrze Srbe"; oni imaju specifična "karakterna" svojstva iz kojih proističe ova mržnja; Albanci su velikim delom "konvertiti", tj. poarbanašeni Srbi, čime se objašnjavaju prethodna dva "svojstva". Uz ove savremene ocene po pravilu idu i one čitav vek varirane, o Albancima koji nisu konstituisali naciju i koji nemaju civilizacijskih sposobnosti za organizovanje samostalne države, a produkt poslednjeg stereotipa je i teza da je "Skenderbeg Srbin".

"ALBANCIMRZE SRBE".

Uz ime Albanaca od sredine osamdesetih godina, isključivo su korišćene reči "genocid", "zulum", "razbojništvo", "silovanje", pa je negativnu konotaciju nosilo svako pominjanje ove nacionalne manjine u političkom i privatnom govoru. Posle Knjige o Kosovu Dimitrija Bogdanovića 1985. i njegovih čestih intervjuova iste godine, pisanje o Albancima srpskih intelektualaca, bilo je prihvatljivo samo ako je išlo u pravcu potvrđivanja "planskog genocida" nad Srbima, pri čemu je sam Bogdanović ubrzo daleko prevaziđen u negativnom naboju prema predmetu analize. Bogdanović je reaktivirao staru tezu da je naseljavanje Albanaca u srpskim zemljama od 17. veka do našeg doba ostavilo u "istorijskoj svesti srpskog naroda krvavi trag nasilja", a razradio ju je pisanjem o masovnom i pojedinačnom zulumu, pljački, pogromu i "proterivanju Srba sa svoje zemlje", kao i tvrdnjom da se osnova naseljavanja Albanaca mora tražiti u njihovoj islamizaciji praćenoj asimilacijom i "surovim nasiljem". Tako je, po njemu, srpski narod postao žrtva ne samo jedne stihije nego i "plana o njegovom fizičkom uništenju". Širenje ovakve negativne slike na čitav jedan narod uspostavljalo se preko ocene albanskog političkog pokreta kao "agresivnog, osvajačkog, revanšističkog, konzervativnog i nacionalističkog", čiji su ciljevi da se uništi srpski narod »pomoću ubistava, proterivanja, brisanja istorijske svesti«, i da se "prigrabe srpske zemlje" kako bi se "planski razbio i zaokružio srpski narod". Po Bogdanoviću, teza o ilirskom poreklu Albanaca je "rasistička" jer se njome utvrđuje preče pravo na teritorije. Pri tom, govoreći o doseljavanju Srba na Balkan, vremenu koje obležava kao albansku praistoriju, on pominje "pretke Albanaca" ne definišući ko su oni bili (Bogdanović, 1985).

Za Radovana Samardžića "Arbanasi" su već u 16. veku "ekspanzivni" a Turci su ti koji ih "puštaju" na Srbe da se "kao razoran klin zabijaju u njihovu staru postojbinu". Albanci su potiskivali srpski narod "ubistvima, pljačkanjem, paljenjem čitavih sela, otimanjem zemlje i nasilnom islamizacijom" (Samardžić, 1989). Ni za Marka Mladenovića genocid i aparthejd na Kosovu nisu sporni, a priča o ilirskom poreklu je "arheološka magla" sa ciljem da se položi pravo na "navodnu postojbinu praistorijskih predaka današnjih Albanaca". On tvrdi da Albanaca na Kosovu do 17. veka nije ni bilo, a da do Drugog svetskog rata nisu bili u većini. "Progon Srba sa Kosova i Metohije kreće se u rasponu od bašibozlika do balista, tj. od islama do ekstremnog nacionalizma" (Mladenović, 1989).

Za ovo krilo intelektualaca nije sporna ni upotreba dece u političke svrhe. Razlika je samo u pravcima njihovog korišćenja. Dok Bogdanović vidi upotrebu albanske dece u tome što se "huškaju" da napadaju srpsku decu (Bogdanović, 1985), Mladenović je vidi u njihovom korišćenju za ostvarivanje brojne premoći Albanaca (Mladenović, 1989). Atanasije Jevtić tvrdi da je cilj Albanaca na Kosovu "odavno bio: što više zemlje, što više dece i što više oružja", posebno naglašavajući da "ta šiptarska deca nisu tek tako 'izmanipulisana', nego su duboko zadojena mržnjom za sve što je srpsko i hrišćansko na Kosovu i Metohiji", pripisujući to njihovim roditeljima, učiteljima, "primitivnom plemenskom duhu" i "muslimanskom duhu" (Jevtić, 1992).

Dok su Albanci za Bogdanovića bili sredstvo u rukama Turaka, za Nikolu Samardžića su bili sredstvo u rukama rimske kurije koja je "na njih računala kao na ljude slabe vere, koji lako gaze datu reč, a koje će ona bez mnogo truda prevesti u katoličanstvo". Dajući svoju karakterologiju Albanaca, Samardžić pominje "divljačnost arbanaške naravi", "fantastičnu moć reprodukcije", "neljudsku mrskost", "krvava orgijanja" (N. Samardžić, 1990). Međutim, devedesetih godina paradigmatičan je bio tekst Miodraga Jovičića u zborniku SANU Srbi i Albanci u 20. veku. Albanci su tu "Arnauti", zulumčari i razbojnici, sa nasilništvom "u krvi". I za Jovičića je islamizacija odgovorna što su Albanci dobili od Turaka "carte blanshe da zulumom, pljačkom i razbojništvom" terorise srpsko stanovništvo. Prihvatajući tezu da se tradicijom i nagomilavanjem iskustva stvara određena biološka nacionalna predispozicija, on tvrdi da je svim slojevima albanskog stanovništva "ušlo u krv nasilništvo, ali i mržnja prema srpskom stanovništvu, koje je krivo jer je živo". Analiza istorijskih zbivanja kao "oduživanje dugova" ovde je najdirektnije došla do izražaja. Iako prihvata da Albanci u Kraljevini Jugoslaviji "nisu bili miljenici režima", Jovičić ipak zaključuje da "ni izbliza nisu adekvatno oduživali dug koji su napravili prema srpskom stanovništvu za vreme